

[Udenrigsministeren.]

Verdenskrig, og vi vil ikke have, at de næste Generationer skal opleve noget lignende. Mod Slutningen af den anden Verdenskrig oplevede vi, at der blev stillet Midler til Raadighed, opdaget af Mennesker, til at ødelægge hverandre, Midler af en saa voldsom Virkning, at det at holde Fred mellem Nationerne simpelt hen er et Spørgsmaal om Liv eller Død for Kulturen og for hele vor Eksistens. Det gælder om denne Pagt, som det jo i Virkeligheden ogsaa ofte gælder om et Lands indre Love, at det ikke betyder saa forfærdelig meget, om den enkelte Bestemmelse er formet paa den ene eller den anden Maade, men det, der er afgørende, er, om Bestemmelserne føres ud i Livet i den Aand, i hvilken de er givet, om hvert enkelt Medlem af De Forenede Nationer vil optræde over for andre Nationer, naar en Konflikt kommer, i den Aand, at den ikke skal løses ved Krig, men ved fredelige Midler.

For Danmark var det en stor Dag, da vor Delegation kunde tiltræde De Forenede Nationers Pagt. Det er ogsaa en stor Dag i Dag, da Pagten forelægges til Ratifikation — enhver ved, at den vil faa Tilslutning fra alle Sider. Det er en stor Dag, fordi det, der her sker, er Opfyldelsen af vort hedest eftertragede Maal, vor ærgerrigste Drøm i den Tid, Landet var besat og vi maatte kæmpe med saa mange forskelligartede Midler mod den fælles Fjende, og hvor vi derfor saa det som vort store Maal at blive allieret og blive Medlem af De Forenede Nationer. Det er ogsaa en stor Dag, fordi vi fra vort Land gerne vil lægge vort beskedne Lod i Vægtskaalen for, at det, der er Aanden i denne Pagt, det, der er Ideen med den, det, der skal samle Verdens Nationer, ogsaa kan ske Fyldest.

Hartvig Frisch: Jeg vil ligesom den højtærede Udenrigsminister sige, at det er for vort Folk en stor Dag, naar vi kan skride til at ratificere denne Pagt, som har samlet de 50 forenede Nationer. Det kan næppe undre nogen, at ogsaa jeg paa lignende Maade som den højtærede Udenrigsminister føler Trang til at anstille nogle Betragtninger vedrørende de historiske Begivenheder, som ligger bag ved det, der her er sket.

Ogsaa for mig er det paafaldende, at der for Bevidstheden melder sig en Sammenligning mellem den forrige Folkeforbundspagt og denne Nationernes Pagt. Det var i begge Tilfælde en stor amerikansk Statsmand, der lagde Grundlaget for dette

Stykke internationalt Samarbejde, og i begge Tilfælde var det efter en stor Krig. Den første Pagt, Folkeforbundspagten, blev udkastet som Idé af Woodrow Wilson og ogsaa gennemført af ham, men som bekendt led hans Pagt i selve Amerika Skibbrud, saa han ikke naaede at se sin egen Nation knyttet til Folkeforbundet. Det var efter denne Verdenskrig, ja, allerede inden den endnu var afsluttet, atter en stor amerikansk Statsmand, som lagde Grundlaget for dette nye internationale Arbejde, nemlig Franklin D. Roosevelt. Jeg kan ganske tiltræde de beundrende Ord, som den højtærede Udenrigsminister udtalte om denne Statsmand, der var af et Format, som gaar langt ud over det sædvanlige. Jeg tror ogsaa, man har Ret til at sige, at alle fredselkende Nationer i Verden har Grund til med Ærefrygt og Beundring at mindes Roosevelt, ikke blot paa Grund af det Initiativ, han tog til denne Pagt, men i særlig Grad fordi han som Amerikaner og som Leder af Verdens største Industristat, lige fra det Øjeblik Diktatorernes Aggression begyndte, rettede sin Politik maaltbevidst ud over Verdenshavet i Retning af at støtte Demokratierne og træde op imod den Trusel, som han selvfølgelig forstod til syvende og sidst vendte sig ogsaa mod hans Stat, men som han erkendte maatte standses paa et Tidspunkt, hvor det endnu lod sig gøre, før hele Europa var ødelagt.

Dette hans Værk, som blev afbrudt ved hans Død, vil komme til at staa i Historiens Minde ved Siden af hans Indsats for at skabe denne Pagt. Der er Grund til at fremhæve, som ogsaa den højtærede Udenrigsminister var inde paa, at der er jo en kendelig Forskel paa selve det Idégrundlag, der ligger bag de to Dokumenter, Folkeforbundspagten og den nuværende Pagt for De Forenede Nationer.

Wilson Idé var baaret af den rene Demokratiske, overført paa Statssamfundene, saadan at hans Tanke var den, at alle Verdens samlede Folk skulde mødes i en Organisation paa fuldkommen lige Fod, og den demokratiske Ligestilling var gennemført i Folkeforbundspagten saa fuldstændigt den kunde, idet det var selve Plenarforsamlingen, det, vi kaldte Folkeforbundsforsamlingen, som havde de afgørende Beslutninger, og naar der skulde stemmes i Raadet, var Regelen den, at der skulde være Enstemmighed, for derved at slaa fast, at alle Stater, der var repræsenteret i Raadet, havde fuldkommen Ligestilling, og at deres Suverænitet skulde være garanteret og hævdet til den yderste Kon-